

המהפכה הדיגיטלית שינתה באופן מהותי את תפיסת הבעלות במוצרים ושירותים. אם בעבר עסקה מסחרית התמקדה במכירת נכס מוחשי או ברישיון תוכנה קבוע, הרי שכיום מודלי Software as a Service (SaaS) מטשטשים את גבולות הקניין והחזרה. במקום מכירה, הלקוח "מנוי" לשימוש בשירות; במקום נכס מוחשי בידיו, הוא מקבל גישה למערכת מרוחקת שממוקמת בשרתי ספק השירות אי שם במיקום בלתי ידוע. שינוי טכנולוגי זה מעלה שאלות משפטיות כבדות, ככל שאלה לא מוסדרות נכון בהסכמי השימוש, כגון מהן זכויותיו של הלקוח כאשר המערכת מכילה את המידע העסקי הקריטי שלו? מי בעצם הבעלים של הנתונים שנוצרים במהלך השימוש? האם ללקוח זכויות בעדכוני המערכת שנעשו במיוחד עבורו או אף בעדכוני המערכת שנוצרו כתוצאה מאימון המערכת על הנתונים שלו? ועוד.

אחד האתגרים המורכבים ביותר בהסכמי SaaS הוא ההבחנה בין הבעלות בתוכנה, לרבות שיפורים ועדכונים שלה, לבין הבעלות במידע המוזן אליה. בעוד שבתי המשפט בישראל קבעו כי תוכנה נותרת קניינו הרוחני של הספק וכי הלקוח מקבל אך ורק רישיון שימוש¹, הרי שסוגיית הבעלות במידע עצמו אינה מובנת מאליה והיא תלויה בניסוח החוזה. כאשר הלקוח מזין לתוך מערכת SaaS מידע עסקי, רגיש או אישי, לרבות נתוני לקוחות, נתוני עובדים או קניין רוחני תפעולי, הוא למעשה מפקיד את אחד מנכסיו העסקיים החשובים ביותר בידיו של ספק השירות בעוד שהבעלות בתוכנה עצמה נותר בידיו של הספק.

הדבר מקבל אף משנה תוקף בשל החובות החוקיות החלות על בעל מאגר מידע והעושה שימוש במידע אישי של אחר. בישראל במסגרת חוק הגנת הפרטיות והתקנות לפיו, קיימות חובות ברורות המוטלות על בעל מאגר מידע ועל מי שמעבד מידע בשמו - כאשר הלקוח המשתמש במערכת SaaS מוגדר בחוק כ"בעל המאגר", וממשיך לשאת באחריות המשפטית למידע, גם אם המידע נשמר פיזית אצל הספק בשרתים מחוץ לשליטתו², באופן דומה לרגולציית ה-GDPR האירופית³. המשמעות המשפטית עבור לקוחות עסקיים היא כי גם אם המידע "נמצא בענן", הדין רואה בלקוח את מי שאחראי לוודא כי המידע מוגן והלקוח עלול למצוא עצמו מפר חובות חוקיות אם אין לו שליטה ממשית שמאפשרת לו למנוע את ההפרה.

מעבר לכך, בהיעדר הגדרה חוזית ברורה של זכויות במידע, חלק מספקי ה-SaaS נוהגים לכלול תנאים המקנים להם רישיון שימוש בנתוני הלקוח לצרכים כגון אימון המערכת, פיתוח מוצרים, ניתוח סטטיסטי או שיפור האלגוריתמים שלהם, כמו גם סעיפים הכוללת זכות להשתמש בתתי קבלנים ולהעביר נתונים ממדינה למדינה. מצב זה עשוי במקרים מסוימים להוות הפרה של חובות הגנת הפרטיות ואבטחת המידע המוטלים על הלקוח, לפגוע בקניין הרוחני של הלקוח ואף לייצר סיכון לחשיפת סודות מסחריים של הלקוח או של אחרים.

לפיכך, הסכם ההתקשרות אינו רק מסמך טכני אלא מסמך משפטי שניסוח נכון שלו באמצעות עורך דין בעל מומחיות הינו הכרחי לשם עמידה בדרישות הדין. מעבר לסוגיית הבעלות בנתונים והחובות החוקיות בנושא הפרטיות ואף בנושאי AI⁴, קיימות סוגיות רבות אחרות שעורך דין בעל ניסיון ומומחיות ידע לטפל בהם, למשל מניעת "זיהום" הקניין הרוחני⁵, טיפול במקרה של נפילת המערכת או אפילו נפילת הספק, חובות דיווח על אירועים חריגים, ועוד. בעידן שבו המידע והקניין הרוחני הם הנכסים החשובים ביותר של העסק, ההגנה עליהם מתחילה במערכת הסכמים שחייבת להיות בנויה נכון.

* עו"ד עדי מרכוס הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com), שהינו חלק מרשת המשרדים BOKS International (www.boks-international.com) ומתמקדת במשפט מסחרי ודיני חברות, זכויות יוצרים, דיני תקשורת ואומנים ועסקאות בינלאומיות. עו"ד מרכוס הינה בוגרת הפקולטה למשפטים ובעלת תואר שני בתקשורת באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים בינלאומי מאוניברסיטת בר אילן. היא התמחתה במשרד המשפטים אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בתחום הדין האזרחי וזכויות היוצרים, לאחר מכן עבדה 18 חודש במשרד שלמה כהן בתחום הקניין הרוחני, כ-11 שנה במחלקה המשפטית בגוף התקשורת "רשת גה בע"מ" (ערץ 2 של הטלוויזיה), כאשר תפקידה האחרון בטרם מיוזג החברה עם ערוץ 10, כראש תחום במחלקה המשפטית ולאחר כך, טרם הצטרפותה למשרד, כיועצת המשפטית הפנימית של קנר ייצוג אמנים, בכל נושא היעוץ המשפטי של אמנים ואנשי תרבות, בין בישראל ובין במישור הבינלאומי. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

¹ ת"א 32162-06-17 מיתוג מערכות מבוזרות בע"מ נ' שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ואח' (07.03.2023), בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, כב' השופטת תמר אברהמי - <https://he.afiklaw.com/caselaw/15187>

² ראו: פרטיות ממנה ומה שבתיון / עו"ד עדי מרכוס, פורסם באפיק משפטי 445 06.08.2025 <https://he.afiklaw.com/articles/a445>

³ ראו: קצת על ההשתלטות העוינת הפרטית של אירופה על העולם העסקי/עו"ד עדי מרכוס, פורסם באפיק משפטי 333 21.04.2021 <https://he.afiklaw.com/articles/a333> וגם Google Spain SL v AEPD and Mario Costeja González (2014) (C-131/12)

⁴ ראו: הזדמנויות AI של ישראל בערים החכמות של אמריקה הלטינית מול היסכונים המשפטיים/עו"ד דוד מלמד, פורסם באפיק משפטי 451 29.10.2025 <https://he.afiklaw.com/articles/a451>

⁵ ראו: מי זיהם את הקניין הרוחני שלי? או האם אני בכלל הבעלים של האתר שלי?/עו"ד דורון אפיק, פורסם באפיק משפטי 375 30.11.2022 <https://he.afiklaw.com/articles/a375>

Who owns the cloud?/Adi Marcudus, Adv.*

The digital revolution has fundamentally changed the perception of ownership of products and services. If in the past a commercial transaction focused on the sale of a tangible asset or a permanent software license, today Software as a Service (SaaS) models blur the boundaries of ownership and contract. Instead of a sale, the customer "subscribes" to use the service; instead of a tangible asset, it gets access to a remote system located on the service provider's servers somewhere in an unknown location. This technological change raises serious legal questions, to the extent that they are not properly regulated in the use agreements, such as what are the customer's rights when the system contains its critical business information? Who actually owns the data that is created during the use? Does the customer have rights to the system updates that were made especially for it or even to the system updates that were created as a result of the system's training on its data? and more.

One of the most complex challenges in SaaS agreements is distinguishing between ownership of the software, including improvements and updates thereof, and ownership of the information fed into it. While the Courts in Israel have found that software remains the intellectual property of the supplier and that the customer receives only a license to use¹, the issue of ownership of the information itself is not self-evident and depends on the contractual wording. When a customer feeds sensitive or personal information, including customer data, employee data, or operational intellectual property, into a SaaS system, it is effectively entrusting one of its most important business assets to the service provider, while the ownership of the software itself remains in the hands of the provider.

This is even more valid due to the legal obligations that apply to the owner of a database and one who uses personal information of another. In Israel, under the Privacy Protection Law and the regulations thereunder, there are clear obligations imposed on the owner of a database and on the one who processes information on its behalf - where the customer using the SaaS system is defined by law as "database owner", and continues to bear the legal responsibility, even if the information is physically stored by the provider on servers outside of its control², similar to the European GDPR regulation.³ The legal significance for business customers is that even if the information is "in the cloud", the law considers the customer to be responsible for ensuring that the information is protected and the customer may find itself breaking the law if he does not have real control that allows it to prevent the breach.

Moreover, in the absence of a clear contractual definition of data rights, some SaaS providers tend to include terms that grant them a license to use customer data for purposes such as system training, product development, statistical analysis, or improving algorithms, as well as the right to use subcontractors and transfer data between jurisdictions. In some cases, this situation may constitute a breach of the privacy protection and information security obligations imposed on the customer, contaminate the customer IP and even create a risk of exposing trade secrets.

Therefore, the engagement agreement is not only a technical document but also a legal document which correct wording by an expert lawyer is vital in order to meet legal requirements. Beyond the issue of data ownership and legal obligations regarding privacy and even AI,⁴ there are many other issues that an experienced lawyer will be able to handle, such as preventing "contamination" of IP⁵, handling case of a system failure or even the failure of the supplier, obligations to report irregular events, and more. In an era where data and IP are the most valuable assets, protecting such begins with a set of agreements that must be correctly built.

*Adi Marcus, Adv. is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com), which is part of BOKS International (www.boks-international.com) and who focuses primarily on commercial and corporate law, copyrights, media law and international transactions. Advocate Marcus holds a major in law, an M.A in communication from Tel Aviv University and an international MBA from Bar Ilan University. She completed her internship at the Ministry of justice under the Deputy Attorney General focusing civil law and copyright law, then worked for about 18 months in the office of Shlomo Cohen in the field of intellectual property, about 11 years in the legal department of the communications network "Noga Network" (Channel 2 of TV), with her last position before the company merged with Channel 10, was head of department in the legal department and then, before joining the firm, as Kneller Artists Representation's internal legal advisor, representing in all matters of legal advice to artists and cultural figures, both in Israel and internationally. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.

¹ See: C.C. 32162-06-17 Mitug Ma'archot Mevuzarot Ltd. v. Automated Bank Services Ltd. et al. (07.03.2023), District Court of Tel Aviv, the hon. Judge Tamar Avrahami - <https://www.afiklaw.com/caselaw/18946>

² See: Privacy, DPO and what's in the Amendment/Adi Marcus, Adv., published in Afik News 445 06.08.2025 - <https://www.afiklaw.com/articles/a445>

³ See: Some thought on Europe's private hostile takeover of the business world/Adi Marcus, Adv., published in Afik News 333 21.04.2021 - <https://www.afiklaw.com/articles/a333> and also Google Spain SL v AEPD and Mario Costeja González (2014) (C-131/12)

⁴ See: Israel's AI Opportunities in Latin America's Smart Cities Versus Legal Risks/David Melamed, Adv., published in Afik Law 451 29.10.2025 - <https://www.afiklaw.com/articles/a451>

⁵ See: Who contaminated my IP, or: Am I the master of my domain?/Doron Afik, Esq., Published in Afik News 375 30.11.2022 - <https://www.afiklaw.com/articles/a375>

¿Quién es el dueño de la nube? / Adi Marcus, Adv.*

La revolución digital ha cambiado fundamentalmente la percepción de la propiedad de productos y servicios. Si en el pasado una transacción comercial se centraba en la venta de un activo tangible o una licencia permanente de software, hoy en día los modelos de Software como Servicio (SaaS) difuminan los límites de propiedad y contrato. En lugar de una venta, el cliente "se suscribe" para usar el servicio; en lugar de un activo tangible, obtiene acceso a un sistema remoto ubicado en los servidores del proveedor en algún lugar desconocido. Este cambio tecnológico plantea serias cuestiones legales, hasta el punto de que no están debidamente reguladas en los acuerdos de uso, como por ejemplo, ¿cuáles son los derechos del cliente cuando el sistema contiene su información empresarial crítica? ¿Quién es realmente el propietario de los datos que se generan durante el uso? ¿Tiene el cliente derechos sobre las actualizaciones del sistema hechas especialmente para él o incluso sobre las actualizaciones del sistema creadas como resultado del entrenamiento del sistema con sus datos? y más.

Uno de los retos más complejos en los acuerdos SaaS es distinguir entre la propiedad del software, incluidas las mejoras y actualizaciones del mismo, y la propiedad de la información que se le introduce. Aunque los tribunales en Israel han concluido que el software sigue siendo propiedad intelectual del proveedor y que el cliente solo recibe una licencia para su uso¹, la cuestión de la propiedad de la información en sí misma no es evidente y depende de la redacción contractual. Cuando un cliente introduce información sensible o personal, incluidos datos de clientes, datos de empleados o propiedad intelectual operativa, a un sistema SaaS, está confiando efectivamente uno de sus activos empresariales más importantes al proveedor de servicios, mientras que la propiedad del software permanece en manos del proveedor.

Esto es aún más cierto debido a las obligaciones legales que se aplican al propietario de una base de datos y a quien utiliza información personal de otro. En Israel, bajo la Ley de Protección de la Privacidad y sus regulaciones, existen obligaciones claras impuestas al propietario de una base de datos y a quien procesa la información en su nombre, cuando el cliente que utiliza el sistema SaaS está definido por ley como "propietario de la base de datos" y continúa asumiendo la responsabilidad legal, incluso si la información está físicamente almacenada por el proveedor en servidores fuera de su control², similar al reglamento europeo del RGPD.³ La importancia legal para los clientes empresariales radica en que, incluso si la información está "en la nube", la ley considera al cliente responsable de garantizar que la información esté protegida y el cliente puede verse infringiendo la ley si no tiene un control real que le permita evitar la brecha.

Además, en ausencia de una definición contractual clara de los derechos sobre los datos, algunos proveedores SaaS tienden a incluir términos que les concedan una licencia para utilizar los datos de los clientes con fines como formación de sistemas, desarrollo de productos, análisis estadístico o mejora de algoritmos, así como el derecho a utilizar subcontratistas y transferir datos entre jurisdicciones. En algunos casos, esta situación puede constituir una violación de las obligaciones de protección de la privacidad y seguridad de la información impuestas al cliente, contaminar la propiedad intelectual del cliente e incluso crear el riesgo de exponer secretos comerciales.

Por lo tanto, el contrato de compromiso no es solo un documento técnico, sino también un documento legal cuya redacción correcta por parte de un abogado experto es vital para cumplir con los requisitos legales. Más allá del tema de la propiedad de los datos y las obligaciones legales relacionadas con la privacidad e incluso la IA⁴, hay muchos otros asuntos que un abogado experimentado podrá gestionar, como prevenir la "contaminación" de la propiedad intelectual⁵, gestionar casos de fallo del sistema o incluso fallo del proveedor, obligaciones para informar de eventos irregulares y más. En una era en la que los datos y la propiedad intelectual son los activos más valiosos, protegerlos comienza con un conjunto de acuerdos que deben construirse correctamente.

*Adi Marcus, Adv. es abogado en la oficina de Afik & Co. (www.afiklaw.com), que forma parte de BOKS International (www.boks-international.com) y que se centra principalmente en el derecho comercial y corporativo, los derechos de autor, el derecho de los medios de comunicación y las transacciones internacionales. El abogado Marcus es licenciado en Derecho, tiene un máster en comunicación por la Universidad de Tel Aviv y un MBA internacional por la Universidad Bar Ilan. Realizó su pasantía en el Ministerio de Justicia bajo la Fiscalía General Adjunta enfocándose en derecho civil y derecho de autor, luego trabajó durante unos 18 meses en la oficina de Shlomo Cohen en el campo de la propiedad intelectual, alrededor de 11 años en el departamento legal de la red de comunicaciones "Noga Network" (Canal 2 de TV), con su último puesto antes de que la empresa se fusionara con el Canal 10, fue jefe de departamento en el departamento legal y luego, antes de unirse a la firma, como asesor legal interno de Kneller Artists Representation, representando en todos los asuntos de asesoramiento legal a artistas y figuras de la cultura, tanto en Israel como a nivel internacional. Nada de lo aquí contenido debe tratarse como un asesoramiento legal y todos los problemas deben revisarse caso por caso. Para más detalles: +972-3-6093609 o al correo electrónico: afiklaw@afiklaw.com.

¹ Ver: C.C. 32162-06-17 Mitug Ma'archot Mevuzarot Ltd. v. Automated Bank Services Ltd. et al. (07.03.2023), En el Tribunal de Distrito de Tel Aviv - Yafo, Su Señoría la Jueza Tamar Avrahami - <https://es.afiklaw.com/caselaw/18949>

² Ver: Privacidad, DPO y lo que hay en la Enmienda/Adi Marcus, Adv., publicado en Afik News 445 06.08.2025 - <https://es.afiklaw.com/articles/a445>

³ Ver: Algunas reflexiones sobre la hostil adquisición privada del mundo empresarial por parte de Europa/Adi Marcus, Adv., publicado en Afik News 333 21.04.2021 - <https://es.afiklaw.com/articles/a333> y también Google Spain SL v AEPD y Mario Costeja González (2014) (C-131/12)

⁴ Ver: Las oportunidades de IA de Israel en las ciudades inteligentes de América Latina frente a los riesgos legales/David Melamed, Adv., publicado en Afik News 451 29.10.2025 - <https://es.afiklaw.com/articles/a451>

⁵ Ver: ¿Quién contaminó mi IP, o: ¿Soy el dueño de mi dominio?/Doron Afik, Esq., publicado en Afik News 375 30.11.2022 - <https://es.afiklaw.com/articles/a375>